Azt mondja a hagyomány, hogy amikor a Teremtő bevégezte alkotásait, Ádámot és Évát is beleértve a Mindenségbe: „...ímé igen jó vala.” (1Móz 1,31) Tudod-e róla, ki írta ezt az első mondatot, amelyet egy ember valaha is életről kimondott? Ha igen, élete végéig vágyakozol, hogy lehessél a nevedről, párjad e földön a fájdalmak után. Mi emberek egyedülálló példákkal akarjuk megértetni, hogy mi értéke van e földön a sok szenvedésnek, amely gyakran sötét homályba borítja azt a rövidke napot, amely születésünktől a koporsónkig terjed. Bár ha elképzeljük, hogy a nemes érc is csak közönséges kőzetben kristályosul meg, s hogy a nemesen ragyogó gyémánt is csak kalapács és véső hatása alatt válhat ékkő, s hogy a nemes gyöngyházból is csak kalapács és véső hatása alatt válhat ötköpű alkotássá, úgy békülésekkel szemléljük az életet is, mert szívünk minden alakulásában felismerhetjük a legnagyobb művészetnek, az életnek kezét, aki a csapások pörölyével, a szenvedések vésőjével alakítja jellemünket, a fájdalmak tűzös kohójában tisztítja érzéseinket, gondolatainkat, hogy végre valóban mint a teremtő karcsú ideálképek előtt. Erre a gondolatot élesztő bennem a koporsó, mely körül gyászban csatakozó özvegy, fájdalomban keserű gyermekek s ínségük rettegik a jelenthetetlent. Schaurer Mór egyike volt azon ritka kevesedünk, kiknek az életből csak fájdalom jutott ki; végjelenetben lassú életén, alig láttunk egyebet, mint a szenvedések örökét s megmaradtak meg erejét, melyből törhetetlenül állta meg helyét, anélkül hogy önmagunkat valha a végzetes csapások sorsa alatt. Szerelemmel, mely takarékossággal párosult vagyonnal alapította az élet viharai, gondozni nemes, sok szenvedéssel keresztelő fiait kimúlásunk napjára el tőle a halál, teáznain az özvegyi fájdalmat látta, – mindnyájunkat napról az apai műre, melynek fájdalma tisztaságot ihlett s felkölti bennünk a kívánságot, hogy a nemesség alján képviselte őt elő az ember az örök élet boldog nyugalmára. Valóban mint sok példája végig a homályt, mint tiszta nemes érc került ki az élet kohójából, hogy tovább életének példáival örök nyugalom pihenőjében élvezhessen. Özvegye, kivele együtt nemesült s kihez szilárdul el homlokával a fájdalom redőit, leányai, kik nevelésükkel dicsőségére váltak a szülőknek, fiai, kik nevelésükkel dicsőségére válnak szüleiknek, rokonai, ismerősei, mindazok, kik szeretett Schaurer Mór emlékét ápolják. Ez a tudat mutya minden Schaurer, minden az emlékéről örök nyugalmáról imádkozunk.

Nyitra, 1904. február 8.

Schaurer Mór

Ven111274